

mgr Sara Knapik-Szweda

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach

INFORMACJE O PROJEKCIE BADAWCZYM

„Skuteczność zastosowania technik muzykoterapeutycznych w usprawnianiu dziecka autystycznego wraz z inicjalnymi rozwiązaniami badawczymi”

Zasadniczym polem dociekań moich badań staną się dwie płaszczyzny przedmiotowe: autyzm oraz muzykoterapia. Doprecyzowując, zastosowanie technik muzykoterapeutycznych w usprawnianiu pacjentów przejawiających zaburzenia wynikające z reprezentowanych cech autyzmu.

Autyzm to zaburzenie rozwojowe, które stawia przed nami wciąż wiele pytań bez jednoznacznych odpowiedzi, a muzykoterapia jest interdyscyplinarną dziedziną nauki oraz formą terapii, która pokazuje w dzisiejszych czasach możliwość dotarcia do każdego człowieka całościowo oraz stopniowo odkrywa swój potencjał terapeutyczny. Te dwa obszary zainteresowań wymagają rozpowszechnienia w szerszym wymiarze, zobrazowania ich wzajemnych zależności i pokazaniu, że istnieje jeszcze wiele nurtujących pytań i wątpliwości, którym warto sprostać. Pragnę zauważyć, że badania z zakresu autyzmu i muzykoterapii powinny być realizowane na większą skalę, gdyż istnieje potrzeba prowadzenia takich eksploracji w celu pokazania efektywności i widocznych rezultatów w poprawie funkcjonowania dzieci autystycznych.

Metody:

Muzykoterapia to usystematyzowany proces terapii, który wykorzystuje muzykę i jej elementy dla ułatwienia komunikacji, uczenia się mobilizacji, ekspresji, koncentracji, poprawy sfery fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej oraz poznawczej w celu rozwoju wewnętrznego potencjału uczestnika terapii (dziecka).

W muzykoterapii może uczestniczyć każda osoba, niezależnie od stanu zdrowia, wieku, posiadanych umiejętności muzycznych, rodzaju zaburzeń. Najczęściej jest stosowana:

- ✓ **u osób z zaburzeniami rozwojowymi, fizycznymi, emocjonalnymi, psychicznymi,**
- ✓ **niepełnosprawnych ruchowo, intelektualnie w różnym stopniu,**
- ✓ **u dzieci nieprzystosowanych społecznie,**
- ✓ **z zaburzeniami sprzężonymi (mózgowe porażenie mózgowe)**
- ✓ **z trudnościami w nauce czytania, pisania,**
- ✓ **u dzieci nadpobudliwych,**
- ✓ **z zaburzeniami rozwojowymi, takimi jak autyzm czy Zespół Aspergera.**

Muzykoterapia nie posiada żadnych przeciwwskazań i nie oddziałuje w niekorzystny sposób na pacjentów, dlatego może być wykorzystywana dla osób zdrowych, na przykład zestresowanych lub poszukujących pasji i realizujących chęć samorealizacji. Istotą muzykoterapii, więz pomiędzy klientem, a terapeutą, który dzięki swoim umiejętnościom pomaga pacjentowi stopniowo przejść przez terapeutyczny proces, stosując liczne doświadczenia muzyczne. Właściwości muzyki oraz relacja z terapeutą wskazuje na terapeutyczną rolę w muzykoterapii.

CELE MUZYKOTERAPII

- ✓ Ułatwia komunikację i wspomaga jej rozwój, poprzez zastosowanie odpowiednio dobranych technik muzykoterapeutycznych (improwizacja, odtwarzanie, tworzenie piosenek)
- ✓ Daje możliwość wyrażania siebie, swoich emocji i potrzeb (zastosowanie metody Muzykoterapii Kreatywnej, która wspomaga swobodną ekspresję)
- ✓ Wzmacnia samoocenę i wiarę w siebie
- ✓ Wyzwala kreatywność, spontaniczność
- ✓ Rozwija umiejętności sensoryczne (zmysłowe) i motoryczne (koordynację całego ciała, poprawia motorykę małą i dużą).
- ✓ Wspomaga i wzmacnia umiejętności poznawcze (np. koncentrację, pamięć, analizę, planowanie, porządkowanie, wnioskowanie i inne skomplikowane operacje myślowe).

- ✓ Integruje uczestników procesu (podczas sesji grupowych, wzmocniana jest sfera społeczna)
- ✓ Niesie odreagowanie i odprężenie (w przypadku licznych zaburzeń psychomotorycznych, w fazach skurczu i nadmiernego napięcia stosowane są techniki relaksacyjne i wizualizacyjne)
- ✓ Uaktywnia fantazję, wyobraźnię i wspomnienia.

Ponadto autorka opíše jeszcze elementy komplementarnej metody pracy z dziećmi autystycznymi, będącą opozycyjną formą terapii, opartą na budowaniu relacji poprzez zabawę o niedyrektywnym charakterze – *Rozwój Przez Zabawę, Growth Through Play (GPS)*. System ten jest autorskim programem terapii Kat Houghton, założycielki i dyrektora Instytutu *Relate to Autism*. W swoich założeniach, metoda wykorzystuje podejście rozwojowe, według którego umiejętności komunikacyjne są nabywane przez wszystkie dzieci niezależnie od predyspozycji czy zaburzeń. Dwie wyżej wymienione metody pracy z dziećmi autystycznymi będą ze sobą porównywane, zestawiane i mierzone dzięki odpowiednim narzędziom badawczym.

Struktura badań:

Do badań autorka badania potrzebuje trójki dzieci ze zdiagnozowanym autyzmem w wieku od 3 do 6 lat. Zajęcia z muzykoterapii lub z elementami GPS byłyby prowadzone od września do lutego, raz w tygodniu po 30 min (konsultacja z dzieckiem). Każda sesja byłaby nagrywana (filmy z sesji lub audio-nagranie bez obrazu) po otrzymaniu pisemnej zgody od rodziców. Przed rozpoczęciem badania, autorka pragnie otrzymać diagnozę dzieci zdecydowanych na uczestnictwo w badaniu, chcąc również realizować i wspierać potrzeby dziecka. Po przeprowadzeniu badania, rodzic może otrzymać nagrywane filmy z sesji. W pierwszym dniu badania i w ostatnim dniu badania, autorka przeprowadzi testy diagnozujące, przedstawiające faktyczny stan rozwoju dziecka oraz jego zmiany po przeprowadzeniu całego procesu badawczego (tutaj również autorka pragnie zaangażować dwie osoby z fundacji w celu wypełnienia skali na podstawie dostarczonych filmów, w celu uzyskania większej obiektywności). W opisie badania, dane, takie jak imię dziecka, będą zmienione, zachowując prawo do prywatności i anonimowości. Jeżeli rodzice będą chcieli otrzymać potwierdzenie o danych autorki badania i jej projektu badawczego, zostanie dostarczony do nich list od prodziekana uczelni, w której autorka obecnie jest doktorantką.

W razie pytań i wątpliwości proszę o kontakt:

Sara Knapik-Szweda

Tel: 666-059-078

e-mail: knapik.sara@gmail.com